

Proiect finanțat de
Uniunea Europeană

GEC NERA

Transparența achizițiilor publice din sudul Banatului destinate protecției mediului.

Locuiești în sudul Banatului iar Constituția și celelalte legi ale României îți garantează dreptul de a afla răspunsuri la întrebările:

-Există nevoi reale privind protecția mediului în localitatea în care trăiești ?. Care sunt acestea ?

-Cine finanțează achizițiile publice (bunuri, servicii, lucrări) destinate acestor cerițe ?

-Cât de corect se cheltuiesc banii în procesul de achiziții publice și cine este responsabil de cheltuirea banilor ?

- În ce măsură fondurile alocate pentru achiziții publice se regăsesc în final în cantitatea și calitatea bunurilor, serviciilor și lucrărilor realizate?

**Te-ai folosit vreodată de acest drept ?
Această publicație și pagina web
www.gecnera.ro îți oferă posibilitatea să
află acum, posibile răspunsuri la aceste
întrebări.**

Octombrie – 2010

CUPRINS :

<i>Nevoia de transparență în procesul de achiziții publice din sudul Banatului</i>	<i>pag. 3</i>
<i>Legislația și cadrul instituțional în domeniul achizițiilor publice.</i>	<i>pag. 4</i>
<i>Modalități concrete de realizare a transparenței procesului de achiziții publice destinate protecției mediului</i>	<i>pag. 7</i>
<i>Achiziții publice destinate protecției mediului în aria de implementare a proiectului care au fost supuse monitorizării transparenței.</i>	<i>pag. 14</i>
<i>Concluzii</i>	<i>pag. 15</i>

1. Nevoia de transparență în procesul de achiziții publice din sudul Banatului.

În prezent și în ultimii ani în județul Caraș – Severin, ca de altfel în toată România, se implementează un număr important de proiecte finanțate din fonduri publice care includ achiziții sub formă de contracte de lucrări, servicii și bunuri destinate protecției mediului cum sunt rețelele de alimentare cu apă, colectarea, transportul și evacuarea apelor și deșeurilor menajere, drumuri, străzi și zone verzi, întreținerea curățeniei în locurile publice, regularizarea cursurilor de apă etc.

Procesul de atribuire a contractelor de achiziții este derulat în aceste cazuri de către instituțiile administrației publice locale (Primării, Consiliul Județean) în conformitate cu OUG nr. 34/2006.

În legătură cu contractele de achiziții derulate până în prezent în aria proiectului, articolele apărute în presă, informațiile furnizate de cetățeni și rapoartele de monitorizare alternativă a mediului realizate de către GEC Nera semnaleză în principal următoarele aspecte:

- În multe cazuri lucrările sau serviciile prestate sunt de calitate slabă și în mod frecvent sunt necesare intervenții / reparații chiar după câteva luni de la darea în funcțiune a investiției.

- Aleșii locali și personalul instituțiilor administrației publice locale implicate în procesul de achiziții publice nu cunosc / nu respectă prevederile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public și ale OUG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică în ceea ce privește asigurarea transparenței procesului de achiziții publice.

- Cetățenii din localități nu cunosc traseul banilor publici cu care se realizează lucrări și servicii de protecția mediului.

Un domeniu important în care Comisia Europeană semnaleză în cadrul diferitelor rapoarte consecințele corupției, este acela a cheltuirii și în acest context, a fraudării banilor publici care provin atât de la Uniunea Europeană cât și de la bugetul de stat și bugetele locale. Acești bani sunt destinați proiectelor pentru achiziționarea de bunuri, realizarea de lucrări și prestarea de servicii destinate protecției mediului .

Principalul factor favorizant al acestei situații este deficitul de transparență privind traseul banilor publici pe parcursul proceselor de achiziții de bunuri, lucrări și servicii incluse în aceste proiecte.

Achizițiile publice reprezintă un proces complex, a cărui componente nu sunt la îndemâna cetățeanului obișnuit, iar prin monitorizarea alternativă de către ONG-uri a transparenței procesului de achiziții se facilitează înțelegerea de către cetățeni a acestui proces și se încurajează în final atitudinea cetățenilor față de deficitul de transparență.

Monitorizarea alternativă a proceselor de achiziții publice, care se derulează în unele localități din județul Caraș – Severin în perioada ianuarie – noiembrie 2010, reprezintă principala activitate a Grupului Ecologic de Colaborare Nera în cadrul proiectului " *Nu corupției în procesul de achiziții publice destinate protecției mediului*" pe care organizația îl derulează în parteneriat cu Instituția Prefectului Județul Caraș Severin.

Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României în cadrul programului Facilitatea de Tranziție 2007/19343.01.11 - Consolidarea sprijinului societății civile în lupta împotriva corupției.

În cadrul acestei activități, Grupul de Lucru pentru Monitorizarea Achizițiilor (GLMA), constituit din reprezentanții organizațiilor participante la implementarea proiectului, colectează informații privind modalitățile de asigurare a transparenței procesului de derulare a achizițiilor publice.

Informațiile sunt furnizate, în baza Legii 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public, de către Autoritățile Contractante de fonduri publice, prin care se realizează achiziții publice destinate protecției mediului.

Aceste informații sunt înscrise în fișe individuale de monitorizare alternativă a transparenței achizițiilor și sunt ulterior analizate de către fiecare membru al GLMA.

Pe baza acestor fișe, secretariatul GLMA întocmește rapoarte periodice de monitorizare alternativă a transparenței achizițiilor incluzând concluzii privind gradul de transparență a achizițiilor și direcții de acțiune pentru autoritățile contractante în cazul achizițiilor cu deficit de transparență.

În final rapoartele sunt distribuite tuturor factorilor interesați (autorități contractante, instituții din România și Uniunea Europeană care monitorizează procesele de achiziții publice, presă, beneficiari locali ai achizițiilor, agenți economici implicați în procesul de achiziție, ONG-uri etc).

Rapoartele de monitorizare alternativă a transparenței achizițiilor publice au rolul de a furniza informații alternative din zona societății civile și de a contribui la fundamentarea de decizii corecte care să prevină și să stopeze fenomenele de fraudare a fondurilor publice destinate protecției mediului.

În același timp aceste rapoarte reprezintă o atitudine civică concretă, de prevenire și combatere a acestor fenomene care, este asumată de către ONG-urile participante la proiect în numele cetățenilor – beneficiari direcți de lucrări, servicii și bunuri realizate din fonduri publice.

2. Legislația și cadrul instituțional în domeniul achizițiilor publice.

2.1. Rolul cadrului legislativ actual în domeniul achizițiilor publice

-Armonizarea legislației naționale în domeniul achizițiilor publice (O.U.G. nr. 34/2006 aprobată prin Legea nr. 337/2006 cu completările ulterioare) cu pachetul legislativ european alcătuit din:

- *Directiva 17/2004/EC* - sectorul de "utilități"
- *Directiva 18/2004/EC* - sectorul "clasic"
- *Directiva 89/665/EEC* - remedii pt. sectorul "clasic"
- *Directiva 92/13/EEC* - remedii pt. sectorul "utilități"

-Dezvoltarea de instrumente pentru implementarea legislației

- Legislația secundară
- Legislația terțiară (ordine emise în aplicarea legislației secundare / instrumente operaționale - ghiduri)

Crearea a 3 noi instituții, ca piloni ai sistemului de achiziții publice din România.

2.2. Construcția instituțională a sistemului

• **AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU REGLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA ACHIZIȚIILOR PUBLICE** - A.N.R.M.A.P.- instituție de reglementare (concepție legislativă), monitorizare și supraveghere (control)

• **CONSILIUL NAȚIONAL DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR** - C.N.S.C. - organ cu activitate administrativ - jurisdicțională în ceea ce privește sistemul de "remedii" (soluționarea contestațiilor)

• **UNITATEA PENTRU COORDONAREA ȘI VERIFICAREA ACHIZIȚIILOR PUBLICE** - U.C.V.A.P. (Ministerul Finanțelor Publice) - structura specializată cu rol de verificare, după publicarea anunțului de participare , până la atribuirea și semnarea contractului, a aspectelor procedurale aferente procesului de atribuire a contractelor care intră sub incidența legislației privind atribuirea contractelor de achiziție publică (control ex - ante).

2.3. Legislația primară

-O.U.G. nr. 34/2006

Noua lege a achizițiilor publice (O.U.G. 34/2006 aprobată prin Legea 337/2006 cu modificările aduse de Legea nr. 337/2006, Legea nr. 128/2007, O.U.G. nr. 94/2007 publicată în MOF nr. 676 din 04/10/2007, Decizia Curții Constituționale nr. 569/2008 publicată în MOF nr. 537 din 16/07/2008, O.U.G. nr. 143/2008 publicată în MOF nr. 805 din 02/12/2008, O.U.G. nr. 228/2008 publicată în MOF nr. 3 din 05/01/2009 și O.U.G. 76/2010) furnizează un cadru legal unitar de aplicare al procedurilor de atribuire,

indiferent dacă acestea sunt desfășurate în sistem "tradițional" sau în sistem "electronic".

Prevederile relevante în materie de concesiuni sunt bazate pe conceptele de "concesiune de lucrări publice" (public work concessions) și concesiune de "servicii publice" (public service concessions) așa cum sunt ele definite în directivele europene.

Noua lege aduce o serie de îmbunătățiri în procesul de atribuire a contractelor de achiziție publică la nivelul transparenței, elaborării specificațiilor tehnice, procedurilor aplicabile pentru atribuirea contractelor de achiziție publică, modalităților de flexibilizare a procesului de atribuire a respectivelor contracte.

-Principii ale O.U.G. nr. 34/2006

Toate contractele de achiziție publică sunt atribuite în conformitate cu legislația națională armonizată. Procesul de atribuire are la bază următoarele principii: tratamentul egal, recunoașterea reciprocă, transparența, proporționalitatea, eficiența utilizării fondurilor, asumarea răspunderii

- Autorități contractante. Domeniu de aplicare ale O.U.G. nr. 34/2006

Art. 8.

a. organism al statului - autoritate publică, instituție publică - care acționează la nivel central ori la nivel regional sau local

b. organism de drept public, altul decât unul din cele prevăzute la lit. a, cu personalitate juridică, care a fost înființat pentru a satisface nevoi de interes general fără caracter comercial sau industrial și care se află cel puțin în una dintre următoarele situații:

- este finanțat, în majoritate, de către o AC, așa cum este definită la lit. a. sau de către un alt organism de drept public;

- se află în subordinea sau este supusă controlului unei AC așa cum este definită la lit. a. sau în alt organism de drept public;

- în componența consiliului de administrație /a organului de conducere sau de supervizare a mai mult de jumătate din numărul membrilor acestuia care sunt numiți de către o AC așa cum este definită la lit. a. sau de către un alt organism de drept public;

c. Este AC și asocierea formată de una sau mai multe AC dintre cele prevăzute la lit. a. sau b.

d. întreprinderea publică ce desfășoară una sau mai multe activități relevante în sectoarele de utilitate publică

e. subiect de drept, altul decât cele prevăzute la lit. d. care desfășoară una sau mai multe activități relevante în sectoarele de utilitate publică, în baza unui drept special sau exclusiv acordat de o autoritate competentă .

Art. 9. Prezenta ordonanță de urgență se aplică pentru:

a. atribuirea contractului de achiziție publică, inclusiv a contractului sectorial, în acest din urmă caz fiind aplicabile prevederile cap. VIII;

b. încheierea acordului-cadru;

c. *atribuirea contractului de achiziție publică de către un operator economic, în cazul în care respectivul contract este finanțat / subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50%, de către o autoritate contractantă;*

d. atribuirea contractului de achiziție publică de către o autoritate contractantă, în numele și pentru o altă persoană fizică / juridică, în cazul în care respectivul contract este finanțat / subvenționat în mod direct, în proporție de mai mult de 50%, de către o autoritate contractantă;

e) organizarea concursului de soluții;

f) atribuirea contractului de concesiune de lucrări publice și a contractului de concesiune de servicii, în acest caz fiind aplicabile prevederile cap. VII.a.

- Noutăți în domeniul transparenței ale O.U.G. nr. 34/2006

Dosarul de achiziție publică are caracter de informație publică.

Accesul persoanelor la aceste informații:

● se realizează cu respectarea termenelor și procedurilor prevăzute de reglementările legale privind liberul acces la informațiile de interes public;

- nu poate fi restricționat decât în măsura în care sunt clasificate sau protejate de un drept de proprietate intelectuală, potrivit legii.

Îmbunătățirea semnificativă a procedurii de cerere de ofertă:

- Începând cu data de 1 ianuarie 2007, cererea de oferte se inițiază prin transmiterea spre publicare în SEAP a unei invitații de participare la competiție. Invitațiile de participare la competiție sunt disponibile tuturor operatorilor economici de pe piață.

- Reguli de publicitate în O.U.G. nr. 34/2006

Începând cu data de 1 ianuarie 2007 toate anunțurile de intenție, de participare și de atribuire se transmit de către autoritățile contractante spre publicare în:

- SEAP (Sistemul Electronic de Achiziții Publice disponibil la adresa Internet www.e-licitatie.ro), operat de Inspectoratul General pentru Comunicații și Tehnologia Informațiilor (I.G.C.T.I) ;

- Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, pentru contractele importante;
- Monitorul Oficial al României, după publicarea în SEAP ;

A.N.R.M.A.P. verifică fiecare anunț transmis de către autoritățile contractante spre publicare în SEAP dacă valoarea contractului este mai mare decât următoarele praguri valorice

- 40.000 Euro - pt contractele de furnizare și de servicii
- 250.000 Euro - pt contractele de lucrări

Operatorul SEAP nu are dreptul de a publica anunțul transmis de către autoritățile contractante spre publicare și nici de a-l transmite spre publicare în JOUE, fără obținerea acceptului de publicare emis de către A.N.R.M.A.P.

- Procesul de atribuire în O.U.G. nr. 34/2006

- Procedurile stabilite ca regulă de atribuire a contractelor de achiziție publică sunt licitația deschisă și licitația restransă.

- Procedurile de dialog competitiv, negociere cu / fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare sau cerere de ofertă, pot fi utilizate numai în cazuri de excepție, expres prevăzută în lege.

- Sunt prevăzute ca modalități de atribuire speciale: acordurile – cadru, licitațiile electronice și sistemul de achiziție dinamic.

!!! Autoritatea contractantă este responsabilă pentru modul de aplicare a procedurii de atribuire !!!

Criteriile de calificare și selecție se pot referi numai la: situația personală, capacitatea de exercitare a activității profesionale, situația economică și financiară, capacitatea tehnică și / sau profesională standarde de asigurare a calității și standarde de protecție a mediului.

Criteriile pentru atribuirea contractelor de achiziție publică pot fi: *oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic sau, în mod exclusiv prețul cel mai scăzut.*

Termenele acordate pentru elaborarea și depunerea ofertelor sunt identice cu cele prevăzute de directivele europene.

Din punct de vedere al specificațiilor tehnice prevăzute în documentația de atribuire, acestea trebuie să fie formulate astfel încât să permită oricărui ofertant accesul egal la procedura de atribuire și nu trebuie să aibă ca efect introducerea unor obstacole nejustificate de natură să restrângă concurența între operatorii economici.

2.4. Legislația secundară de aplicare la O.U.G. nr. 34/2006

-Hotărârea Guvernului nr. 925/2006 actualizată prin HG 834/27.07.2009 pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică prin mijloace electronice din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii;

-Hotărârea Guvernului nr. 1337/2006 privind completarea Hotărârii Guvernului nr. 925/2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii;

-Hotărârea Guvernului nr. 1660/2006 cu completările ulterioare pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică prin mijloace electronice din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii;

- Hotărârea Guvernului nr. 71/2007 cu completările ulterioare pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006;

2.5. Legislația terțiară

Acte cu caracter normativ

- Ordinul A.N.R.M.A.P. nr. 183/2006 privind aplicarea dispozițiilor referitoare la contractul de publicitate media
- *Ordinul A.N.R.M.A.P. nr. 122/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind supravegherea modului de atribuire a contractelor de achiziție publică;*
- *Supraveghere = funcție a A.N.R.M.A.P. prin care se desfășoară activitatea de:*
 - control a procedurilor de atribuire aplicate de către autoritățile contractante,*
 - constatare a faptelor prin care se încalcă sau eludează prevederile legale în domeniul achizițiilor publice precum și după caz,*
 - aplicare a sancțiunilor pentru acele fapte care constituie contravenții;*

Instrumente operaționale. Ghiduri

- Scopul: Găsirea de soluții pentru problemele curente
- Conținut: ghiduri, modele, formulare de aplicare pentru diferitele proceduri de achiziție publică; clauze contractuale pentru produse, lucrări și servicii.
 - Implementarea: unele dintre ele prin ordine emise de președintele A.N.R.M.A.P. și publicate în M.O.R., Partea I - bis:
 - Manualul operațional pentru atribuirea contractelor de achiziție publică ;

3. Modalități concrete de realizare a transparenței procesului de achiziții publice destinate protecției mediului.

3.1. Transparență prin publicarea anunțurilor

Autoritatea contractantă are obligația de a asigura transparența atribuirii contractelor de achiziție publică și încheierii acordurilor – cadru prin publicarea, anunțurilor de intenție, de participare și de atribuire (OUG 34 -Art. 47. – alin.1).

Anunțul de intenție se publică:

a) în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, în SEAP și în Monitorul Oficial al României, Partea a VI-a, Achiziții publice; sau

b) numai în SEAP, cu condiția ca, înainte de publicare, să fi fost transmis un anunț simplificat de informare prealabilă către Comisia Europeană.

Anunțul de participare se publică în:

SEAP și în Monitorul Oficial al României, Partea a VI-a, Achiziții publice și, după caz, în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Anunțul de atribuire se publică în:

SEAP și în Monitorul Oficial al României, Partea a VI-a, Achiziții publice, și, după caz, în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

3.2. Transparență prin furnizarea la cerere a informațiilor de interes public, în baza Legii nr. 544/2001

Legea nr.544/2001 privind liberul acces la informații de interes public care permite oricărui cetățean sau organizație neguvernamentală interesată să se informeze cu privire la activitatea instituțiilor / autorităților publice.

Documente privind procesele de achiziții publice ce pot fi solicitate autorităților / instituțiilor publice de către cetățeni sau ONG-uri

-Extrase din Hotărârile de Consiliu Local prin care au fost aprobate Planurile Anuale de Achiziții Publice destinate protecției mediului pentru anul 2010;

-Extrase din Hotărârile de Consiliu Local prin care Planurile Anuale de Achiziții Publice destinate protecției mediului pentru anul 2010 au fost rectificate (dacă este cazul);

-Extrase din Planurile Anuale de Achiziții Publice aprobate în Consiliul Local pentru Anul 2010;

-Lista cu contractele de achiziție publică, contractele de concesiune de lucrări publice și cele de concesiune de servicii atribuite în anul 2010 precizând pentru fiecare dintre acestea obiectul contractului, codul CPV, valoarea estimată fără TVA (lei și euro), procedura de atribuire, părțile contractului (precizând denumirea integrală a persoanei juridice / fizice căreia i-a fost atribuit contractul, CIF, nr. înregistrare la Registrul Comerțului, adresa etc.), data de începere a contractului, data de finalizare;

-Situația privind contestațiile formulate împotriva Autorității Contractante la Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor în anul 2010 incluzând : numele persoanei fizice / juridice care a formulat contestația, datele de identificare ale acesteia (CIF, nr. înregistrare la Registrul Comerțului, adresa etc.) obiectul contestației, stadiul contestației și decizia formulată de Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor.

Informații privind procesele de achiziții publice ce pot fi obținute online de către cetățeni sau ONG-uri din Sistemul Electronic de Achiziții Publice (SEAP)

- Lista participanților înregistrați ca și Autorități Contractante (<https://www.licitatie.ro/Public/Actors/EntitiesList/EntitiesList.aspx>) .
- Istoricul procedurilor de achiziții inițiate de autoritatea contractantă folosind sistemul electronic de la înregistrare și până în prezent.

Informații privind procesele de achiziții publice ce pot fi obținute online de către cetățeni sau ONG-uri din Monitorul Oficial al României, Partea a VI-a

- Anunțurile de intenție, de participare, de atribuire referitoare la achizițiile publice de produse, lucrări și servicii;
- Anunțurile de participare și atribuire privind concesiunea de bunuri, lucrări (activități) și servicii;
- Anunțurile de participare și atribuire pentru delegarea de gestiune a serviciilor publice;
- Anunțurile privind acordarea / primirea unor finanțări nerambursabile;
- Alte anunțuri prevăzute de lege.

Mai pot fi obținute informații privind procesele de achiziții publice de către cetățeni sau ONG-uri din:

Presa centrală și locală

Deși legea nu prevede obligativitate în acest sens, multe autorități / instituții publice fac cunoscute anunțurile de participare la procedurile de achiziție publică prin intermediul presei centrale sau locale, după caz.

Aceste anunțuri cuprind pe scurt temeiul legal în baza căreia este organizată respectiva achiziție, obiectul achiziției (cumpărare sau vânzare), procedura aplicată, data și ora la care va avea loc procedura, condiții de participare.

Site-urile autorităților / instituțiilor publice

La fel ca în multe alte domenii unde nu există încă uniformitate în maniera de comunicare a celor mai importante informații de interes public prin intermediul paginii de internet a instituției și în materialele achizițiilor publice, datele pe care le poate obține o persoană consultând site-ul unei autorități publice privind procedurile de achiziție organizate de respectiva autoritate într-un interval de timp dat diferă de la caz la caz .

3.3 Cum solicit informații de interes public privind procesul de achiziții destinate protecției mediului ?

Modalitatea de informare prin solicitarea de informații în baza Legii 544/2001 este, teoretic, la îndemâna oricărui cetățean interesat de procesul de achiziții publice.

Solicitantul poate cere unei autorități publice de la date primare referitoare la o anumită achiziție publică până la informații de detaliu.

Înainte de a redacta o solicitare de informații publice, este bine ca persoana în cauză să cunoască principalele etape ale procesului achizițiilor publice și tipurile de documente asociate fiecăreia dintre aceste etape.

Principalele etape ale procesului de achiziții publice:

A. Activități premergătoare ori subsecvențe procedurii de achiziții publice autoritatea / instituția publică este implicată în realizarea lor;

B. Activități realizate de alte autorități / instituții ale statului cu impact direct asupra procesului achizițiilor publice

C. Activități care privesc procedura de achiziție publică, autoritatea / instituția publică este implicată în realizarea lor

D. Informații publice din oficiu referitoare la procesul de achiziții.

Tipurile de documente asociate fiecăreia dintre etape

Activitate	Observații	Accesul la informații
A.1. Identificarea cerințelor	<i>Reprezintă un element esențial pentru desfășurarea activității instituțiilor publice</i>	Notă justificativă sau raportul cuprinzând nevoile identificate - se utilizează la elaborarea bugetului secțiunea cheltuieli și pot fi solicitate în conformitate cu prevederile Legii nr.544/2001
A. 2. Analiza oportunității satisfacerii cerințelor identificate și stabilirea priorităților	<i>Întrucât resursele disponibile sunt insuficiente pentru satisfacerea tuturor nevoilor dintr-o comunitate autoritatea/ instituția publică trebuie să realizeze o listă de priorități privind solicitările</i>	Referatul de aprobare privind nevoile și prioritățile identificate se utilizează la elaborare bugetului secțiunea cheltuieli și poate fii solicitat în conformitate cu prevederile Legii nr.544/2001
A.3.Elaborarea/actualizarea strategiei de dezvoltare	<i>Strategia de dezvoltare este un document cu un orizont de timp cuprins între 3 și 5 ani</i>	Strategia de dezvoltare este un document public din oficiu
A.4. Stabilirea necesarului de resurse financiare pentru realizarea priorităților	<i>Trebuie să se realizeze pornind de la o analiză cost – beneficiu a direcțiilor de acțiune posibile pentru realizarea priorităților</i>	Nota justificativă sau referatul de aprobare a necesarului de lichidități se utilizează la elaborarea bugetului secțiunea venituri și poate fi solicitat în conformitate cu prevederile Legii nr.544/2001
A.5. Stabilirea impozitelor locale pentru următorul an	<i>Se face până la finele lunii mai a anului curent pentru anul următor</i>	Elaborarea proiectului de act normativ privind taxele și impozitele legale intră sub incidența prevederilor Art.6 din Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică. Ca atare el se află publicat, spre exemplu, pe site-ul autorității contractante spre cunoștința publicului
B. 1. Adoptarea bugetului de stat	<i>Se face până la 31 decembrie a anului curent pentru anul următor</i>	Bugetul de stat este informație publică din oficiu. Legea de aprobare se publică în Monitorul oficial al României
A.6.Adoptarea bugetului local	<i>Se face în termen de 45 de zile de la publicarea bugetului de stat în Monitorul Oficial al României, partea I</i>	Bugetul local este informație publică din oficiu. Trebuie publicat obligatoriu la avizier, pe site-ul instituției (dacă acesta există) și în monitorul oficial (conform Legii 273/2006).

A.7. Elaborarea notei de determinare a valorii estimate, fără T.V.A., a contractului de achiziție publică	<i>Este necesară în vederea stabilirii procedurii de achiziție publică ce va fi aplicată</i>	Nota privind determinarea valori estimate fără T.V.A., a contractului de achiziție publică, poate fi solicitată în conformitate cu prevederile Legii nr.544/2001
A. 8. Elaborarea Programului de investiții (PI)	<i>Se realizează în același timp cu Programul anual al achizițiilor publice</i>	Programul de investiții este informație publică din oficiu. Trebuie publicat obligatoriu la avizier și pe site-ul instituției.
A.9.Elaborarea și adoptarea Programului anual a achizițiilor publice	<i>Se realizează în același timp cu Programul de investiții- auditorul intern al autorității contractante realizează un control „extante” privind oportunitatea achiziției produselor / serviciilor/ lucrărilor în cauză, în relație cu nevoile identificate anterior (A.1) și prioritățile stabilite (A.2) , în condițiile specifice pieței în momentul achiziției</i>	Programul anual al achizițiilor publice este informație publică din oficiu. Trebuie publicat obligatoriu la avizier și pe site-ul instituției.
A.10. Elaborarea notei justificative privind aplicarea procedurii, alta decât licitația care poate fi deschisă sau restrânsă	<i>Se elaborează numai în cazul în care se utilizează o altă procedură decât licitația</i>	Notă justificativă privind aplicarea procedurii poate fi solicitată în conformitate cu prevederile Legii 544/2001
C. 1. Publicarea anunțului de intenție	<i>-obligatoriu în cazul contractelor cu o valoare estimată, fără T.V.A., egală sau mai mare decât echivalentul în lei a 750.000 de Euro (produse și servicii) și 5.000.000 de Euro (lucrări) -pentru celelalte contracte publicarea anunțului de intenție este opțională -publicarea nu creează autorităților contractante obligația de a efectua respectiva achiziție publică</i>	Anunțul de intenție este o informație publică din oficiu. Trebuie publicat obligatoriu în Monitorul Oficial, partea a-VI-a, Achiziții publice
C.2. Constituirea comisiei de evaluare respectiv a juriului	<i>-la aceasta trebuie să se țină seama de situație de incompatibilitate și de conflicte de interese, precum și de numirea în comisie / juriu a persoanelor cu o pregătire profesională și o experiență relevantă în domeniu -membrii comisiei de evaluare, precum și membrii juriului, trebuie să semneze o declarație de imparțialitate și confidențialitate înainte de deschiderea ofertelor</i>	Decizia de numire a comisiei de evaluare / juriului și declarațiile semnate de membrii acestora pot fii solicitate în conformitate cu prevederile Legii 544/2001
C. 3. Elaborarea proiectului de act normativ privind documentația de atribuire	<i>-caietul de sarcini conține în mod obligatoriu specificații tehnice referitoare la produsele, serviciile ori lucrările ce urmează a fi achiziționate -caietul de sarcini nu poate conține indicații de natură a favoriza un anume potențial ofertant</i>	Elaborarea proiectului de act normativ privind documentația de atribuire intră sub incidența prevederilor Art. 6 din Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică. Ca atare este publicat (pe site-ul autorității contractante, spre exemplu) spre cunoștința publicului

C.4. Atribuirea documentației de atribuire	<i>Intervine după trecerea termenului de cel puțin 30 de zile prevăzut de Legea 52/2002</i>	În timpul derulării procesului de achiziție publică, documentația de atribuire aprobată de autoritatea contractantă poate fi solicitată de către cei interesați să participe la procedură. După încheierea procedurii achiziției publice, documentația de atribuire poate fi solocitată în conformitate cu prevederile Legii nr.544/2001
C. 5. Întocmirea referatului de oportunitate privind achiziția publică a serviciilor de publicitate media	<i>Este obligatoriu numai în cazul achizițiilor de servicii de publicitate media și trebuie publicat pe site-ul www.publicitatepublica.ro ,odată cu anunțul / invitația de participare</i>	Referatul de oportunitate privind achiziția publică a serviciilor de publicitate media este o informație publică din oficiu. Trebuie publicat obligatoriu pe site-ul www.publicitatepublica.ro și pe site-ul propriu al instituției contractante
C.8. Primirea ofertelor	<i>-se face până la termenul prevăzut de lege pentru procedura de achiziție publică -autoritatea contractantă are obligația de a păstra confidențialitatea asupra conținutului ofertei, precum și asupra oricărei informații suplimentare solicitate ofertantului și a cărei dezvăluire ar putea să aducă atingere dreptului ofertantului de a-și proteja proprietatea intelectuală sau secretele comerciale</i>	Ofertele sunt informații de interes public comunicabile după închiderea procedurii achiziției publice, cu excepția acelor elemente care sunt protejate de dreptul de proprietate intelectuală, secrete comerciale sau informații clasificate. Pot fii obținute odată cu celelate informații din dosarul achiziției publice, conform procedurii din Legea 544/2001
C. 9. Deschiderea ofertelor	<i>-comisia de evaluare are obligația de a deschide ofetele la data și locul indicate în anunțul sau invitația de participare</i>	Procesul verbal de deschidere a ofertelor, în care se consemnează modul de desfășurare al ședinței respective, aspecte formale constatăte la deschiderea ofertelor și elementelor pricipale ale fiecărei oferte poate fi solicitat în conformitate cu prevederile Legii nr.544/2001
C.6. Analiza oportunității satisfacerii cerințelor identificate și stabilirea priorităților	<i>Se poate realiza numai după adoptarea documentației de atribuire</i>	Anunțul de elaborare este o informație publică din oficiu. Trebuie publicată obligatoriu în SEAP, Monitorul Oficial, partea a-VI-a, Achiziții publice. Pentru valori mai mari de 125.000 de Euro (produse și servicii) și 5.000.000 de Euro (lucrări), anunțul de participare se publică și în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. Invitația de participare este o informație publică din oficiu. Trebuie publicată obligatoriu în SEAP
C. 7. Elaborarea și transmiterea clarificărilor solicitate de operatori economici	<i>-autoritatea contractantă are obligația de a transmite răspuns la toate solicitările de clarificări, dacă perioada necesară pentru elaborarea și transmiterea răspunsului face posibilă transmiterea acestuia de către operatorii economici înainte de data limită de depunere a ofertelor</i>	Clarificările făcute de către autoritatea contractantă pot fi solicitate în conformitate cu prevederile Legii nr.544/2001
C.8. Primirea ofertelor	<i>-se face până la termenul prevăzut de lege pentru procedura de achiziție publică -autoritatea contractantă are obligația de a păstra</i>	Ofertele sunt informații de interes public comunicabile după închiderea procedurii achiziției publice, cu excepția acelor elemente care sunt protejate de dreptul de proprietate intelectuală, secrete comerciale

	<i>confidențialitatea asupra conținutului ofertei, precum și asupra oricărei informații suplimentare solicitate ofertantului și a cărei dezvăluire ar putea să aducă atingere dreptului ofertantului de a-și proteja proprietatea intelectuală sau secretele comerciale</i>	sau informații clasificate. Pot fi obținute odată cu celelate informații din dosarul achiziției publice, conform procedurii din Legea 544/2001
C. 9. Deschiderea ofertelor	<i>-comisia de evaluare are obligația de a deschide ofertele la data și locul indicate în anunțul sau invitația de participare</i>	Procesal verbal de deschidere a ofertelor, în care se consemnează modul de desfășurare al ședinței respective, aspecte formale constatăte la deschiderea ofertelor și elementele principale ale fiecărei oferte poate fi solicitat în conformitate cu prevederile Legii nr.544/2001
C.10. Evaluarea ofertelor de către comisia de evaluare sau juriu	<i>Evaluarea ofertelor poate dura mai multe zile, dacă acestea sunt complexe, este nevoie de clarificări, se depun contestații etc.</i>	Raportul procedurii de atribuire poate fi solicitat în conformitate cu prevederile Legii nr.544/2001
C. 11. Rezolvarea eventualelor contestații	<i>Se înaintează Consiliului Național pentru Soluționarea Contestațiilor, dar și autorității contractante</i>	Documentele primite și depuse de către autoritatea contractantă pot fi solicitate în conformitate cu prevederile Legii nr.544/2001 atât de la CNSC cât și de la autoritatea contractantă
C.12. Suspendarea procedurii pentru atribuirea contractului de achiziție publică	<i>-depunerea contestațiilor în fața Consiliului suspendă de drept procedura de atribuire până la data soluționării contestației de către Consiliu. Contractul încheiat în perioada de suspendare a procedurii este lovit de nulitate absolută -perioada de suspendare atrage prelungirea, în mod corespunzător, a oricărei perioade afectate prin suspendare, cu excepția perioadelor prevăzute pentru exercitarea căilor de atac</i>	Documentele primite și depuse de către autoritatea contractantă pot fi solicitate în conformitate cu prevederile Legii nr.544/2001 atât de la CNSC cât și de la autoritatea contractantă
C.17. Publicarea anunțului de atribuire a contractului de achiziție publică	<i>Trebuie publicat în cel mult 48 de zile de la data finalizării procedurii</i>	Anunțul de atribuire este informație publică din oficiu. Trebuie publicat obligatoriu în SEAP, Monitorul Oficial, partea a-VI-a, Achiziții publice. Pentru valori mai mari de 125.000 de Euro (produse și servicii) și 5.000.000 de Euro (lucrări), anunțul de atribuire se publică și în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene
C. 18. Analiza oportunității satisfacerii cerințelor identificate și stabilirea priorităților	<i>Dosarul achiziției publice se întocmește de la începutul procedurii de achiziție publică și se completează pe parcurs</i>	Orice document component al dosarului achiziției publice poate fi solicitat în conformitate cu prevederile Legii nr. 544/2001
A.11. Întocmirea raportului anual privind contractele atribuite în anul anterior și transmiterea lui către ANRMAP	<i>Se întocmește pe baza informațiilor existente în dosarul achiziției publice și se transmite către ANRMAP, de regulă în format electronic, cel târziu până la 31 martie a fiecărui an.</i>	Raportul anual privind contractele atribuite în anul anterior poate fi solicitat în conformitate cu prevederile Legii nr. 544/2001, atât de la autoritatea contractantă cât și de la ANRMAP

C.15. Luarea și comunicarea deciziei de anulare a aplicării procedurii pentru atribuirea contractului de achiziție publică	<p><i>-autoritatea contractantă are dreptul de a anula aplicarea procedurii pentru atribuirea contractului de achiziție publică numai în cazurile prevăzute de lege și înainte de data încheierii contractului</i></p> <p><i>-decizia de anulare se comunică participanților la procedură, în scris, în cel mult 3 zile lucrătoare de la data anulării, incluzând și motivul concret care a determinat decizia de anulare</i></p>	Decizia de anulare a aplicării procedurii pentru atribuirea contractului de achiziție publică poate fi solicitată în conformitate cu prevederile Legii nr. 544/2001
C. 16. Atribuirea contractului de achiziție publică	<p><i>-în baza raportului privind procedura de atribuire întocmit de comisia de evaluare sau juriu, autoritatea contractantă decide încheierea contractului</i></p> <p><i>-contractul de achiziție publică se semnează numai după 7, respectiv 15 zile de la comunicarea privind rezultatul aplicării procedurii</i></p>	Contractul de achiziție publică face parte din dosarul achiziției publice, deci este o informație de interes public, cu excepția acelor elemente care sunt protejate de dreptul de proprietate intelectuală, secret comercial sau informații clasificate. Poate fi solicitat în conformitate cu prevederile Legii nr.544/2001
A.12.Managementul contractului	<i>Documente apărute pe parcursul evaluării contractului sunt accesorii la dosarul achiziției publice</i>	Documente apărute pe parcursul execuției contractului (documente și alte facturi de plată, note de predare – primire ,rapoarte, etc) constituie informații de interes public, comunicabile la cerere în conformitate cu prevederile Legii nr.544/2001
A. 13. Primirea raportului de execuție a contractului	<p><i>-raportul de execuție se primește după finalizarea execuției contractului</i></p> <p><i>-pot exista și rapoarte de execuție intermediare în cazul în care plata se face eșalonat în tranșe</i></p>	Raportul de execuție a contractului poate fi solicitat în conformitate cu prevederile Legii nr.544/2001
A.14. Evaluarea modului de execuție a contractului	<p><i>-este obligatoriu pentru a putea vedea dacă achiziția răspunde nevoilor identificate</i></p> <p><i>-în absența documentelor elaborate pe parcursul managementului contractului și a rapoartelor de execuție a contractului (finale și / sau intermediare), această evaluare nu ar mai avea sens, ea fiind astfel fundamentată</i></p>	Informațiile privind modul în care s-a executat contractul pot fii solicitate în conformitate cu procedura prevazută de Legea nr.544/2001
C.19.Elaborarea raportului de evaluare a impactului achiziției publice a serviciilor de publicitate media	<i>Este obligatoriu numai în cazul achizițiilor de servicii de publicitate media și trebuie publicat, pe site-ul www.publicitatepublica.ro , la cel mult 120 de zile de la data finalizării contractului de publicitate media</i>	Raportul de evaluare a impactului achiziției publice a serviciilor de publicitate media este informație publică din oficiu. Trebuie publicat obligatoriu pe site-ul www.publicitatepublica.ro
A. 15. Auditul intern	<i>Este un control intern al autorității contractante, în ceea ce privește legalitatea, eficiența, eficacitatea și economicitatea</i>	Nota auditului intern poate fi solicitată în conformitate cu prevederile legii nr.544/2001
B.2. Controlul administrativ extern	<p><i>-se exercită de către ANRMAP și are caracter administrativ (respectarea procedurilor)</i></p> <p><i>-se exercită de către Ministerul Finanțelor Publice, prin</i></p>	Raportul controlului administrativ extern poate fii solicitat în conformitate cu prevederile Legii nr.544/2001

	intermediul Unității pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice (UCVAP) și urmărește verificarea aspectelor procedurale aferente procesului de atribuire a contractelor care intră sub incidența legislației privind atribuirea contractelor de achiziție publică	
--	---	--

4. Achiziții publice destinate protecției mediului în aria de implementare a proiectului, care au fost supuse monitorizării transparente.

Nr. crt.	Denumirea achiziției (bunuri, servicii, lucrări)	Autoritatea contractantă (AC)/ beneficiarul	Valoarea achiziției	Constatări din partea GLMA privind asigurarea de către AC a transparenței procesului de achiziție Calificativul 1 privind transparența procesului de achiziție (lipsa transparenței, insuficient, suficient, bine, foarte bine) Calificativul 2 privind rigoarea administrativă a răspunsului instituției publice: (insuficient, suficient, bine, foarte bine)
1	Conservare Iaz Tăușani	SC CONVERSMIN SA	391.316,00 Lei	Calificativul 1 Raportul nr . 2 de monitorizare : foarte bine Raportul nr . 3 de monitorizare: foarte bine Calificativul 2 Raportul nr . 2 de monitorizare : foarte bine Raportul nr . 3 de monitorizare: foarte bine
2	Execuția de lucrări privind conservarea / ecologizarea minei Lișava din cadrul Companiei Naționale a Uraniului S.A. București:	S.C. CONVERSMIN S.A. București prin Compania Națională a Uraniului S.A. București	36.143.635 Lei	Calificativul 1 Raportul nr . 2 de monitorizare : foarte bine Raportul nr . 3 de monitorizare: foarte bine Calificativul 2 Raportul nr . 2 de monitorizare : foarte bine Raportul nr . 3 de monitorizare: foarte bine
3	Proiect integrat înființare sistem de alimentare cu apă, canalizare stație de epurare în Șopotu Nou, modernizare străzi și drumuri comunale Șopotu Nou, modernizare cămin cultural Stăncilova	Consiliul Local Șopotu Nou	3.228.264 Euro	Calificativul 1 Raportul nr. 2 de monitorizare : lipsa de transparență Raportul nr . 3 de monitorizare: bine Calificativul 2 Raportul nr. 2 de monitorizare : insuficient Raportul nr. 3 de monitorizare: bine
4	Înființare spații verzi în comuna Sasca Montană, județul Caraș – Severin	Consiliul Local Sasca Montană	548.552 mii Lei	Calificativul 1 Raportul nr. 2 de monitorizare : bine Raportul nr. 3 de monitorizare: bine Calificativul 2 Raportul nr. 2 de monitorizare : bine

				Raportul nr. 3 de monitorizare: foarte bine
5	Punct de informare turistică Cărbunari	Consiliul Local Cărbunari	859.460 Lei	Calificativul 1 Raportul nr. 2 de monitorizare : lipsa de transparență Raportul nr. 3 de monitorizare: bine Calificativul 2 Raportul nr. 2 de monitorizare : insuficient Raportul nr. 3 de monitorizare: bine
6	Canalizare și stație de epurare Eftimie Murgu	Consiliul Local Eftimie Murgu	4.941.428 Lei	Calificativul 1 Raportul nr. 2 de monitorizare : bine Raportul nr. 3 de monitorizare: foarte bine Calificativul 2 Raportul nr. 2 de monitorizare : suficient Raportul nr. 3 de monitorizare: foarte bine
7	Lucrări amenajări pentru protecția mediului și aducerea la starea inițială Răcășdia	Consiliul Local Răcășdia	118.919 Lei	Calificativul 1 Raportul nr. 2 de monitorizare : suficient Raportul nr. 3 de monitorizare: bine Calificativul 2 Raportul nr. 2 de monitorizare : suficient Raportul nr. 3 de monitorizare: foarte bine
8	Canalizare și stație de epurare Sichevița și Gornea	Primăria Sichevița	3.960.000 Lei	Calificativul 1 Raportul nr. 2 de monitorizare : lipsa de transparență Raportul nr. 3 de monitorizare: bine Calificativul 2 Raportul nr. 2 de monitorizare : insuficient Raportul nr. 3 de monitorizare: bine
9	Reabilitarea rețelelor de apă potabilă din orașele Anina, Moldova Nouă și Oravița.	SC AQUACARAȘ SA	11.105.107, 82 Euro	Calificativul 1 Raportul nr. 2 de monitorizare : suficient Raportul nr. 3 de monitorizare: bine Calificativul 2 Raportul nr. 2 de monitorizare : suficient Raportul nr. 3 de monitorizare: bine

5. Concluzii

a) Evoluția gradului de transparență a achizițiilor monitorizate pe parcursul implementării proiectului.

Calificativele privind modul de asigurare a transparenței pentru cele 9 achiziții publice pe care le-a acordat GLMA la începutul perioadei de monitorizare sunt următoarele: foarte bine - 2 achiziții, bine - 2 achiziții, suficient - 2 achiziții, lipsa de transparență - 3 achiziții. În acest context 45% din achizițiile monitorizate au corespuns gradului de transparență vizat de impactul implementării proiectului.

Calificativele privind modul de asigurare a transparenței pentru cele 9 achiziții publice pe care le-a acordat GLMA la sfârșitul perioadei de monitorizare sunt următoarele: foarte bine - 3 achiziții, bine - 6 achiziții. În acest context 100% din achizițiile monitorizate au corespuns gradului de transparență vizat de impactul implementării proiectului.

Creșterea numărului de achiziții care au îndeplinit criteriile de transparență la sfârșitul perioadei de implementare a proiectului este rezultatul măsurilor luate în această perioadă de către autoritățile contractante și autoritățile/instituțiile publice din cadrul sistemului de achiziții pentru sporirea gradului de transparență a achizițiilor.

b) Cauzele deficitului de transparență a achizițiilor publice din aria proiectului.

-Personalul instituțiilor administrației publice locale, în special a celor din mediul rural, care este implicat în derularea proceselor de achiziții publice

destinate protecției mediului, nu cunoaște/nu aplică în suficientă măsură legislația destinată asigurării transparenței achizițiilor.

-În perioada anilor 2007 – 2010 legislația primară în domeniul achizițiilor publice a fost modificată în mod frecvent. Legislația terțiară (manuale, ghiduri, etc.) în ce privește asigurarea transparenței achizițiilor nu a ținut pasul cu aceste modificări.

-Din cauza lipsei de resurse financiare instituțiile administrației publice locale au acces limitat la consultanță de specialitate în ce privește asigurarea transparenței achizițiilor publice.

-Colaborarea între autoritățile contractante care derulează procese de achiziții publice și autoritățile/instituțiile publice din sistemul achizițiilor publice este insuficientă. Din această cauză distorsiunile în ce privește asigurarea transparenței care apar în procesul de achiziții publice sunt frecvente.

Bibliografie

-Institutul de Politici Publice - *Transparența procesului de achiziții publice în administrația locală din România: provocări, obstacole, lecții învățate* – broșură editată în cadrul unui proiect finanțat de guvernul Norvegiei, noiembrie 2009.

-Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice - *Noul cadru legislativ în domeniul achizițiilor publice - Obligatiile beneficiarilor publici și privați ai finanțarilor din fondurile comunitare* – ghid, 2008.

-**ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr.34/2006** cu completările ulterioare privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii.

-**LEGE nr. 544/2001** (actualizată) privind liberul acces la informațiile de interes public

- **LEGE nr. 52/2003** privind transparența decizională în administrația publică